

Bc., MgA. Tereza Hájková DiS. et DiS.

Podmínky k herectví (Srovnání situace v České republice a ve Spojených státech amerických)

Posudek školitele

Teoretický zájem o herectví platí obvykle dosahovanému hereckému výkonu či dílu a slohovým a jiným řadám takových výkonů či děl, resp. způsobům, jakými se takové výkony dosahují a díla vytvářejí i příslušným metodologiím herecké tvorby, z povahy věci nejčastěji v souvislosti s hereckým školením a identifikací a kultivací hereckého talentu. I když ani sociologické přístupy při zkoumání herectví nechybí, stranou prozatím většinou zůstávají profesionálně a obvykle institucionálně zajišťované podmínky herecké tvorby, ačkoli bývají pro její výsledek často rozhodující.

Zvlášť aktuální se stává zkoumání těchto podmínek v situaci zcela nebývalého a s ničím v minulosti nesrovnatelného rozšíření tzv. nových či technických médií a jimi produkovaných žánrů a formátů, které zcela proměnily jak institucionální základnu herecké profese, tak nároky na herce a herečky z hlediska jejich profesionálního uplatnění i vybavení a ve spojitosti s nemilosrdnými podmínkami trhu i z hlediska možnosti rozvíjení hereckých tvořivých možností a (vlastní) individuální péče o ně.

Zvlášť v našem domácím prostředí se vlivem specifických podmínek herecké profese jeví jako výzva a problém herecké účinkování v různých médiích, a to velmi často ve stejném čase, a z toho vyplývající problematika sladění takového účinkování jak se samotnými fyzickými možnostmi herce či herečky, tak zejména ovšem s profesionálním využíváním i uchováváním jejich kreativní potence.

Podmínkám herecké tvorby z těchto hledisek byl v dohodě se školi-

telem a se schválením oborové rady doktorského studia scénické tvorby a teorie scénické tvorby věnován doktorský projekt Terezy Hájkové–Šefrnové. Jak vlastní zájem, tak jazykové schopnosti a schopnost navazování kontaktů vedly doktorandku ke studiu těchto předpokladů v zahraničí, zejména v USA.

Od počátku přitom šlo o komparaci, jejíž spektrum nebylo pochopitelně od počátku určeno a konkrétně je potom určovaly jak vnější možnosti (financování zahraničních pobytů, při nichž se doktorandka nemohla vždy spolehnout na podporu ze strany školy), tak stupeň zájmu o jednotlivé aspekty problematiky, ovlivněný i vlastní profesionální zkušenosti doktorandky. Jisté hranice tu zejména v létech čekatelství představovala ovšem i nezbytnost nějak se při studiu živit i doplnit ze svého prostředky na průzkum konaný mimo Českou republiku.

Výsledek je podle mne cenný zejména shromážděním příslušné sumy informací, přesněji řečeno srovnávaných dat, i když míra a zobecnitelnost těchto dat přirozeně naráží na otázku jejich srovnatelnosti s ohledem na zásadně rozdílné systémové předpoklady, související se základními rozdíly mezi možnostmi USA a ČR. Jestli toto omezení z jedné strany neumožňuje zcela objektivní zhodnocení možností těch, kteří podmínky k herectví v obou prostředích při různých příležitostech opatřují, neubírá to z druhé strany nic na poučnosti shromážděných dat z hlediska jejich zaměření na zajištění co největší efektivity hereckého nasazení, kde se má brát a bere či nebere ohled aspoň na základní (a někdy opravdu aspoň na nejzákladnější) poznatky psychologie herecké tvorby.

Úkolem Terezy Hájkové bylo při současném stavu bádání v této oblasti spíše nastínění problematiky z různých stran, tak jak to je na první pohled zřejmé z obsahu práce, než formulace příslušných obecných závěrů, zvláště když některé by se mohly jevit jako samo-

zřejmosti, ba triviality, kterým přesto není u nás při zajišťování podmínek herecké tvorby jak z hlediska institucionálního, tak z hlediska individuální (osobní) péče o hygienu tvorby věnována dostatečná pozornost. Že by byla doktorandka přesto schopná dojít dál, ukazuje kapitola věnovaná sitcomu.

Disertační práci Terezy Hájkové doporučuji k obhajobě.

Prof. Jaroslav Vostrý, školitel

Praha 9. září 2016

